

[Mette Groes]

vedtoges med 132 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, VS og KrF) mod 5 (FP og FD).

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Tredje behandling af lovforslag nr. L 229:

Forslag til lov om miljø og genteknologi.

(Fremsat 2/4 86. Første behandling 8/4 86. Betænkning 23/5 86. Anden behandling 28/5 86. Tillægsbetænkning 28/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Jytte Hilden (S):

Det er ikke så tit, vi her i landet har lejlighed til at skrive verdenshistorie, men dette lovforslag er faktisk et stykke verdenshistorie, idet vi som et af de første lande får vedtaget en lov, der fastsætter vilkår for produktion med gensplejsede organismer.

Det har ikke skortet på bekymringer uden omkring, måske heller ikke på bekymringer i det høje ting, men for os er der ingen tvivl om, at befolkningen har kaldt på lovgivningsinitiativer og på regler for dette område, som hidtil har været ureguleret. Derfor er det med stor glæde, at jeg i dag kan konstatere den meget brede opbakning, der er bag dette lovforslag.

Vi får en miljølov, der sætter grænser for, hvad man må, og hvad man ikke må i forbindelse med produktion, forskning og udvikling med hensyn til gensplejsede organismer. Vi slipper for en særlig lov på landbrugssiden, og problemerne i relation til ar-

bejdsmiljøet med tvungen registrering har fundet sin første løsning.

Dertil er der dog at sige, at debatten om de registre, hvor den tvungne registrering skal foregå, ikke slutter med behandlingen i dag af miljøministerens forslag. Der vil være behov for en større åbenhed og en videre adgang til de oplysninger, som findes i disse registre, men det er ikke det forslag, vi behandler her.

Til sidst vil jeg blot sige tak til miljøministeren for det stykke pionerarbejde, som han og hans embedsmænd har udført. Det har været gjort med megen ekspertise, og det har været gjort med megen beredvillighed, og der har været en usædvanlig lydhørhed i ministeriet og hos ministeren i forbindelse med færdiggørelsen af de ændringsforslag, som vi vedtog forleden dag.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Det konservative folkeparti har sammen med de øvrige regeringspartier lagt stor vægt på at få vedtaget lovgivningen om genteknologi i denne samling.

Vi har endvidere ment, at det på et så kompliceret og fremadrettet område, som genteknologien jo er, var vigtigt, at vi kunne fastholde bred enighed om spørgsmålet her i folketinget. Det er takket være en god og dygtig indsats fra miljøministerens side lykkedes at fastholde den miljøpolitiske enighed, vi inden for de seneste to år også har set i forbindelse med en lang række andre miljølove, senest den meget vigtige forlængelse af miljøbeskyttelsesloven, vi vedtog i går.

Genteknologien åbner mange nye muligheder for Danmark, der jo allerede er langt fremme på det bioteknologiske område. Netop derfor er det af største vigtighed, at vi her i landet som nogle af de første får indført fleksible spilleregler for den ny teknologi. Det har vi fået med denne lov.

Vi må huske på, at vi ikke af angst hos nogle få skal udelukke nogle muligheder, der vil være til gavn for de fleste. På den anden side skal den frygt, der forstædigt nok eksisterer hos mange mennesker i forbindelse med den ny genteknologi, tages alvorligt og bringes ud af verden, hvor det er rimeligt. I udvalget har vi forhandlet os frem til en række ændringsforslag, der dels har sammen-

[Ahlmann-Ohlson]

hæng med den ny miljøbeskyttelseslov, dels definerer de genteknologiske anvendelsesmuligheder tydeligere.

Vi finder disse forslag rigtige, og vi ser frem til, at den nuværende miljøminister i februar 1988 vil give folketinget en redegørelse for, hvordan den lov, vi i dag behandler, har virket, således at vi til den tid eventuelt kan justere lovgivningen, hvor dette måtte vise sig at være nødvendigt.

Bente Nielsen (V):

Jeg er glad for, at det er lykkedes at blive færdig i denne folketingssamling med lovkomplekset omkring miljø og gensplejsning. Det er udmærket af to årsager, nemlig for det første, fordi vi igen har set et bredt forlig her i folketinget omkring et stort og meget kompliceret område, og for det andet, fordi vi nu har fået skabt rammerne, så industrien og andre ved, hvad de har at rette sig efter.

Jeg håber, at vi via den udvalgsbehandling, vi har haft, og de ændringsforslag, vi i fællesskab er nået frem til, har fået et system, som kan komme til at virke hensigtsmæssigt, så vi kan få en fornuftig og rimelig sagsbehandling i de konkrete sager. Det er jo meningen, at loven her skal være en hjælp og en vejledning, og ikke, at den skal sætte udviklingen i stå.

Venstre lægger vægt på, at vi efter en indkøringsperiode, hvor miljøministeren anvender call in-bestemmelsen i alle sager om godkendelse, fastholder det decentrale princip med amterne som hovedansvarlige på dette område og som godkendende myndighed i første instans.

Vi er også tilfreds med, at vi løbende kan tage hele området op til vurdering, diskussion og revision, for det er et meget stort og kompliceret område, som vi nok bliver nødt til at vende tilbage til nogle gange i de kommende år.

Jeg skal på venstres vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Rahbæk Møller (SF):

SF er meget tilfreds med dette lovforslag, som det foreligger efter de ændringsforslag, der blev vedtaget under andenbehandlingen. Det bliver en god lov, der kommer ud af det.

I den forbindelse vil jeg gerne takke miljøministeren for den åbenhed over for opposi-

tionens synspunkter, som han har udvist. Det er ikke mindst på grund af den holdning fra miljøministerens side, at vi er nået frem til så godt et kompromis.

Men jeg synes også, der er grund til at rose landbrugsministeren. Det er velkendt, at der her som på så mange andre områder har været en tvist mellem miljøinteresser og landbrugsinteresser, en tvist, som landbrugsministeren selv bragte i fokus, da hun i en kommentar i Politiken reklamerede for sit eget lovforslag samtidig med, at det blev indlysende klart, at det ikke kunne vedtages.

Også hvad angår miljøministerens lovforslag, har landbrugsinteresser måttet vige for miljøinteresser, idet de bestemmelser, der skulle gøre det muligt for landbrugsministeren at overføre kontrollen med gensplejsede levnedsmidler fra miljøministeriet til sit eget ministerium, er taget ud.

Det er godt, at det nu slås fast, at på dette område må landbruget som alle andre erhverv indordne sig under hensyntagen til miljøet, og det er godt, at landbrugsministeren accepterer dette resultat. Det bør hun roses for.

Jeg har allerede nævnt en af de centrale ændringer, der er sket under folketingets behandling af sagen, men der er mange andre, der er værd at tage frem. Lovens anvendelsesområde er udvidet, bestemmelser er strammet på mange punkter. Mange »kan«er er udskiftet med »skal«er, og bestemmelserne om tilbagekaldelse er strammet i overensstemmelse med de ændringer, der samtidig skete i miljøbeskyttelsesloven.

Specielt vil jeg fremhæve, at det nu foreløbig er ministeren og ikke amterne, der skal behandle produktionstilladelser. Det har hele tiden været vort synspunkt, at disse tilladelser i sidste ende skulle lægges ud til amterne, men at det var nødvendigt at centralisere beslutningsprocessen i begyndelsen, så det bliver muligt at opbygge en ekspertise i offentlig regie, der har en chance for at hamle op med virksomhedernes ekspertise.

Op sidst, men ikke mindst vil jeg fremhæve, at bevidst udsætning af gensplejsede organismer nu bliver forbudt, og at ministeren kun kan dispensere efter at have hørt folketinget. Det er et meget væsentligt hensyn til ikke at spille russisk roulet med økologien, der tilgodeses.

[Rahbæk Møller]

Den lov, der fremkommer som resultatet af de vedtagne ændringsforslag, er naturligvis et kompromis, men vi har fået vores synspunkter tilgodeset i et omfang, så vi med god samvittighed kan anbefale lovforslaget, som det nu foreligger, til folketingets vedtagelse.

Steffensen (KrF):

Man kan godt forstå, at det har været vigtigt for industri og erhvervsliv at få udstukket nogle rammer fra folketinget, når man tænker på, hvilken kolossal udvikling der er på dette område. Det er derfor også med megen tilfredshed, at vi fra kristeligt folkeparti kan notere, at vi nu har et lovforslag, som stort set hele folketinget står bag.

Vi kan med glæde anbefale, at den ramme, vi nu sætter om disse ting, vedtages, og vi ser med interesse på, hvordan det vil se ud, når miljøministeren om et par år skal vende tilbage til udvalget med en rapport.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS havde en lang række kritikpunkter til gensplejningsloven, da den var til første behandling. På en lang række af de kritikpunkter, vi havde, er vi blevet imødekommet, og det er vi naturligvis glade for og godt tilfreds med. Således er det lykkedes at få ændret formålsparagraffen, hvilket var et af de kritikpunkter, vi havde.

Vi var også utilfreds med den definition på gensplejning, som det oprindelige lovforslag indeholdt, og her er der kommet en langt bredere definition af gensplejning, ligesom det er kommet til at hedde genteknologi.

Vi er godt tilfreds med, at levnedsmidler er kommet ind som et område under denne lov, hvor de ellers ikke lå i det oprindelige forslag.

Endelig er vi godt tilfreds med, at godkendelserne i den første periode vil blive behandlet centralt, men at man alligevel fastholder princippet om, at de på længere sigt skal gives decentralt. Vi stillede os ved første behandling meget tvivlende over for, om amterne i en overskuelig fremtid overhovedet ville være i stand til at opbygge den kapacitet, der er nødvendig for at kunne give godkendelser på dette område. Vi finder, at det er en acceptabel løsning, at godkendelserne i

en overgangsperiode hovedsagelig ligger i levnedsmiddelstyrelsen.

Samtidig er de udmærkede skærper af miljøbeskyttelsesloven, vi vedtog i går, kommet ind også her i gensplejningsloven, således at den på godkendelsesområdet er bygget op på samme måde som miljøbeskyttelsesloven. Det var netop et af de kritikpunkter, vi havde under førstebehandlingen, at loven i meget høj grad var en bemyndigelseslov. Nu er den blevet skærpet til at være en langt mere præcis lov, end den var oprindeligt.

Vi kritiserede endvidere, at det overhovedet blev tilladt at foretage udsætning af gensplejede organismer. Der er vi nu nået frem til, som det fremgår af betænkningen, at der ikke må ske udsætning, før folketinget har haft lejlighed til at drøfte en redegørelse om eventuelle problemer med udsætning. Det giver os mulighed for at se, om vi overhovedet vil acceptere det, eller under hvilke omstændigheder man eventuelt vil acceptere det.

Det fremgår desuden af betænkningen, at ministeren har givet tilsagn om, at der vil komme en redegørelse inden den 1. februar 1988, dvs. når loven har været i kraft i 1 ½ år. Specielt finder vi det vigtigt, at der i denne forbindelse vil komme en redegørelse om, hvordan man kan sikre større offentlig indsigt i de risikoundersøgelser, der altid vil være forbundet med en godkendelse på gensplejningsområdet. Vi finder, at der i forbindelse med de to godkendelser, der allerede er givet, har været for ringe offentlig indsigt.

Det er imidlertid ikke noget let problem at løse, hvordan man skal sikre større offentlig indsigt. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at industrien lægger overordentlig stor vægt på, at der absolut ikke kommer noget ud, og hævder, at stort set det hele er produktionshemmeligheder. Og indtil videre har industrien jo også kunnet mønstre et politisk flertal i folketinget for at sikre, at den offentlige indsigt ikke blev større i de her sager.

Jeg håber meget, det vil være muligt at sikre større offentlig indsigt, men jeg er klar over, at forudsætningen for det er, at en arbejdsgruppe først gennemarbejder problemerne og kommer med forslag til, hvordan den kan sikres.

På den baggrund er det naturligt, at VS vil stemme for forslaget, som det ser ud. Vi er glade for, at det vedtages nu, ikke bare fordi det er den første gensplejningslov i verden,

[Anne Grete Holmsgård]

men fordi vi dermed også kommer forud for EF. Det lægger vi vægt på, fordi vi ikke har meget tillid til, at EF skulle finde på at fremlægge et direktivforslag, der er nær så vidtgående som det, der vedtages nu.

Ove Jensen (FP):

Som jeg sagde ved førstebehandlingen, ser fremskridtspartiet positivt på de store muligheder, og vi mener også, vi skal udnytte de store muligheder, der er inden for gensplejningsområdet. Men vi er helt overbevist om, at det lovforslag, som et stort flertal her vil vedtage, vil virke i modsat retning. Alle de kontrolforanstaltninger og alle de bemyndigelser, der er til ministeren, vil simpelt hen medføre, at der vil blive mindre aktivitet inden for det område, end der ellers ville have været.

Jeg er meget enig med mindretalsudtalelsen fra det radikale venstre om, at det, vi her vedtager, kunne have været indføjet i selve miljøloven. Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor det radikale venstre så ikke tager konsekvensen og stemmer imod dette lovforslag.

Fremskridtspartiet vil i hvert fald stemme imod forslaget.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den meget positive og konstruktive måde, hvorpå man har behandlet dette forslag i udvalget. Det er det, der er baggrunden for, at vi er nået frem til det resultat, vi nu står over for at vedtage. Som det er sagt heroppefra af nogle af ordførerne, skriver vi hermed historie, da Danmark er det første land, som vedtager en lov desangående.

Vi bevæger os ind på et nyt område, og netop på den baggrund er jeg taknemlig for, at et stort set enigt folketing er enig om at tage disse skridt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 129 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, VS og KrF) mod 5 (FP og FD).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Tredje behandling af lovforslag nr. L 271:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Ændrede lejeværdiregler for 1987).

(Fremsat 15/5 86. Første behandling 20/5 86. Betænkning 23/5 86. Anden behandling 28/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 119 stemmer (S, KF, V, RV, CD, KrF, FP og FD) mod 18 (SF og VS).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 128:

Forslag til folketingsbeslutning om beskyttelse mod skatteplyndring som følge af den 18. almindelige vurdering af landets faste ejendomme.

Af Dohrmann (FP) m.fl.

(Fremsat 12/3 86. Første behandling 23/4 86. Betænkning 23/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirsten Jacobsen (FP):

Vi er jo i en lidt heldigere situation nu, end vi var, da vi vedtog et forslag her før frokostpausen. Nu behøver vi ikke at fremsætte et nyt beslutningsforslag for at redde